

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Innvandringsavdelingen
Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENTET

MOTTATT

20 NOV 2009

Deres ref: :

Vår ref: 09/5089-4/MUJO

Oslo, 13.11.2009

REDEGJØRELSE FOR RETNINGSLINJER FOR PRAKSIS ETTER UTLENDINGSLOVEN - BEHOVET FOR OVERGANGSREGLER FOR NY UTLENDINGSLOV §§67-68

I henhold til Arbeids- og inkluderingsdepartementets rundskriv AI-2007-024 og AI-2006-009 vil direktoratet i det følgende gjøre rede for problemstillingen knyttet til utlendingsloven 2008 §§ 67 annet ledd og 68 annet ledd og mulig behov for overgangsregler.

Det følger av utlendingsforskriften § 20-5 tredje ledd at saker som er eller kommer til behandling når ny forskrift trer i kraft, skal behandles og avgjøres etter bestemmelsene i utlendingsloven 2008 og tilhørende forskrifter, med mindre annet er særskilt fastsatt i forskriftens kapittel 20. I forskriftens kapittel 20 er det ikke gjort unntak hva gjelder saker om utvisning. Dette innebærer at opprettede utvisningssaker som ikke er avsluttet pr. 31. desember 2009 skal behandles etter utlendingsloven 2008 og tilhørende forskrift.

Etter utlendingsloven 2008 § 67 annet ledd og § 68 annet ledd er det tidspunktet for det straffbare forholdet som er avgjørende for hvilken hjemmel utlendingen skal vurderes utvist etter og dermed for hvilket vern utlendingen har mot utvisning. Dette er en nydannelse i forhold til gjeldende rett. Etter utlendingsloven 1988 er det utlendingens oppholdsstatus på vedtakstidspunktet som er avgjørende for utvisningsvernet.

Departementet har i Ot.prp.nr 75 (2006-2007) under pkt.15.6.2 uttalt følgende om endringen:

"Departementet er enig med utvalget i at det bør stilles krav om at permanent oppholdstillatelse er innvilget før det utvidede utvisningsvernet kan påberopes. Departementet mener dessuten at det avgjørende skjæringstidspunktet ikke bør være tidspunktet for når utlendingen ble ilagt straff, men tidspunktet for når den straffbare handlingen ble begått. Selv om utlendingen har fått innvilget permanent oppholdstillatelse, skal ikke vedkommende kunne påberope det utvidede utvisningsvernet dersom den straffbare handlingen fant sted forut for at permanent oppholdstillatelse ble innvilget. Det vises til det ovennevnte vedrørende den tilsvarende problemstillingen ved midlertidige tillatelser og departementets lovforslag § 67 annet ledd. Når en utlending med midlertidig oppholdstillatelse vet at han eller hun har begått en straffbar handling, kan vedkommende for øvrig ikke ha noen berettiget forventning om et utvidet vern mot utvisning, selv om vedkommende i ettertid får innvilget permanent oppholdstillatelse."

Hvorvidt utlendingen blir vurdert utvist etter gjeldende regelverk eller etter nytt regelverk vil kunne få direkte betydning for selve resultatet av utvisningsvurderingen i det enkelte tilfelle.

For eksempel vil en utlending som har fått innvilget en oppholdstillatelse, jf. utlendingsloven 1988 § 8, bli utvisningsvurdert etter utlendingsloven 1988 § 29 tredje ledd. Utlendingsloven 1988 § 29 tredje ledd gir et sterkere vern mot utvisning enn tilfelle ville vært hvis utlendingen ikke hadde hatt oppholdstillatelse i Norge. Hvis utlendingsmyndighetene etter at en oppholdstillatelse er innvilget, blir kjent med at utlendingen har begått en straffbar handling forut for vedtakstidspunktet, vil vedkommende bli utvisningsvurdert etter utlendingsloven 1988 § 29 annet ledd, med mindre det straffbare forholdet er av en slik art at oppholdstillatelsen kan tilbakekalles, jf. utlendingsloven 1988 § 13. Tilsvarende gjelder for utlending som har fått innvilget bosettingstillatelse etter utlendingsloven 1988 § 12 og som skal utvisningsvurderes etter utlendingsloven 1988 § 30.

Dersom utlendingsmyndighetene etter at en midlertidig oppholdstillatelse er innvilget, blir kjent med at utlendingen forut for innvilgelsen av tillatelsen har begått en straffbar handling, vil utlendingsloven av 2008 §§ 67 annet ledd derimot medføre at utvisningsvurderingen må foretas etter utlendingsloven § 66 som gjelder for utlendinger uten oppholdstillatelse. Hvis det ikke er en midlertidig, men en permanent oppholdstillatelse, som er blitt innvilget, vil utlendingsloven 2008 § 68 annet ledd medføre at utvisningsvurderingen må foretas etter utlendingsloven 2008 § 67.

I sin ytterste konsekvens vil dette kunne medføre at en utlending som blir utvisningsvurdert etter 1.1.2010 i medhold av utlendingsloven 2008 § 67 eller § 68, blir utvist fra Norge og eventuelt hele Schengenområdet, mens saken henlegges dersom utlendingen blir utvisningsvurdert før 1.1.2010 etter utlendingsloven 1988 § 29 annet ledd eller § 30. Det vises til at de utvisningshjemplene som utlendingen blir vurdert etter i utlendingsloven av 1988 oppstiller strengere objektive vilkår for utvisning enn det de aktuelle utvisningshjemplene i utlendingsloven av 2008 gjør. Det er særlig i overgangen mellom midlertidig og permanent tillatelse dette forholdet vil gjøre størst utslag, sett hen til at flere straffebud har lavere strafferamme enn 2 år.

Forholdet mellom ny utlendingslov §§ 67 annet ledd/68 annet ledd og forbudet mot tilbakevirkende kraft etter Grunnloven § 97 er ikke behandlet i forarbeidene til ny utlendingslov. Vi antar dette kan bli et tema i klager over vedtak som skissert ovenfor.

Utlendingsdirektoratet vil anbefale at Arbeids- og inkluderingsdepartementet innfører en overgangsregel, der det fastsettes at utlendingsloven § 67 annet ledd og § 68 annet ledd, kun får anvendelse for straffbare forhold begått etter 1.1.2010.

Dersom det ikke innføres overgangsregler på området vil dette få økonomiske og administrative konsekvenser for Utlendingsdirektoratet. I de sakene hvor Utlendingsdirektoratet har forhåndsvarslet utlendingen om utvisning før 1.1.2010, men hvor saken behandles etter 1.1.2010 og da etter en annen og strengere utvisningshjemmel, vil direktoratet måtte sende ut et nytt forhåndsvarsel om utvisning. Det kan også føre til lengre saksbehandlingstid.

Det anmodes om en rask tilbakemelding fra departementet, da nærmere retningslinjer må være på plass idet ny utlendingslov og forskrift trer i kraft.

Med hilsen

Ida Børresen
direktør

Stephan Mo
avdelingsdirektør